

به نام خدا
دبیرستان فرزنانگان

مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۱
نام درس: منطق
تاریخ امتحان: ۹۸/۹/۱۸

سازمان آموزش و پرورش استان قزوین
نام و نام خانوادگی:
آزمون شماره: ۳
مدت امتحان: ۳۰ دقیقه

۱- تعیین نمایید عبارات زیر درست است یا نادرست و در صورت نادرست بودن آنرا تصحیح نمایید. ۱/۵
الف- در استدلال استقرایی تمثیلی به صرف مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی می توان حکم یکی را به دیگری سرایت داد.
ب- هنگامی که شرایط استفاده از استقرا به درستی رعایت نشود دچار مغالطه تمثیل ناروا می شویم.
ج- هر چه وجوه مشابهت ظاهری میان دو امر بیشتر باشد استقرای تمثیلی قوی تر است و نتیجه آن قطعی است.
د- جملات انشایی، تمایلات و احساسات ما را مطرح می کنند و در منطق بررسی نمی شوند.
ه- قضایای حملی همان جملات خبری در ادبیات هستند که موضوع در منطق همان مسند در ادبیات است.
و- در قضیه حملی به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می شود.

۲- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر نمایید. ۱/۵ نمره

الف- دانشمندان علوم تجربی تلاش می کنند با استفاده از استدلالهای..... مبنایی برای علوم تجربی فراهم آورند.
ب- در استقرای تعمیمی از نمونه های..... استفاده می کنیم و مبنای آن براساس..... بنا شده است.
ج- رابطه سلبی و ایجابی را..... قضیه می نامند و سور بیانگر ..... قضیه است.
د- در قضیه «بعضی دانش آموزان ورزشکار هستند» موضوع قضیه مفهومی ..... است.

۳- نوع هر یک از استدلالهای زیر را مشخص کنید. ۰/۷۵

الف- جامعه ای که آزادی ندارد مانند دیگ بخاری است که روزی منفجر خواهد شد. پس جوامع دیکتاتوری به انقلاب منجر می شوند.
ب- آن فرد هر وقت به مغازه من می آید، اتفاق بدی برایم می افتد، به نظرم قدمش شور است.
ج- چون هزاران سال است که یخ های قطبی آب نشده اند و در دهه های اخیر شروع به آب شدن کرده اند، پس علت آب شدن آنها تابش خورشید نیست و به این نتیجه می رسیم که دمای کره زمین رو به افزایش است.

۴- استدلال تمثیلی زیر را نقد نمایید. ۰/۵

«زن اگر حجاب نداشته باشد مانند شکلات بدون پوشش، در معرض آسیب و استفاده افراد فرصت طلب قرار می گیرد.»

۵- به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف- در مسائل علمی برای چه منظوری از استنتاج بهترین تبیین استفاده می شود؟ ۰/۲۵
ب- وظیفه سور در منطق چیست؟ ۰/۲۵
ج- منظور از جمله خبری صادق چیست؟ ۰/۲۵
۶- به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.
الف- شرایط استقرای تعمیمی قوی را نام ببرید. ۰/۷۵

ب-قضیه را با ذکر مثال تعریف نمایید. ۱

۷- هر عبارت را به مفهوم مورد نظر ربط دهید. (یک مورد اضافی است) ۱ نمره

- الف- حمایت نسبی مقدمات از نتیجه
ب-خیانت پسندیده نیست.
ج- استفاده از تشبیه در استدلال
د- جزیی و کلی بودن سور قضیه
- * سالبه کلیه
* تمثیل
* استدلال استقرایی
* مفهوم موضوع
* مصادیق موضوع

۸- کدامیک از قضایای زیر کلی و کدام یک جزئی محسوب می شوند؟ ۵/۰ نمره

الف- حتی یک انسان هم جاودان نیست.
ب- اغلب دانش آموزان فعال هستند.

۹- مشخص کنید که موارد زیر چه نوع جمله ای هستند (خبری - انشایی) و کدامیک در منطق قابل استفاده هستند؟ ۷۵/۰

- الف- بود آیا که در میکرده ها بگشایند.
ب- برو ای گدای مسکین در خانه علی زن
ج- پیامبر گناهکار نیست.

۱۰- گزینه صحیح را مشخص نمایید. ۱ نمره

- ۱-۱۰- اگر شما به یکی از دانش آموزان سال پایینی بگویید: «درس منطق خیلی سخت است زیرا من به سختی از آن نمره گرفتم» اولاً استدلال شما بر چه اساسی است و ثانیاً آیا این استدلال قوی است یا ضعیف؟
- ۱- قیاس - قوی
۲- تمثیل - ضعیف
۳- تمثیل - قوی
۴- استقرا - ضعیف

۲-۱۰- استدلالهای زیر به ترتیب ..... و ..... است.

«رانندگی بدون زنجیر چرخ در کوهستان برفی حماقت است، ماشین های بسیاری بدون زنجیر چرخ در کوهستان گرفتار شده اند.»
«او مانند دوستم که پزشک است روپوش سفید پوشیده بنابراین پزشک است»

- ۱- استنتاج بهترین تبیین - استقرای تعمیمی
۲- استقرای تعمیمی - استقرای تمثیلی
۳- استقرای تمثیلی - استقرای تعمیمی
۴- استقرای تعمیمی - استنتاج بهترین تبیین

۳-۱۰- از میان جملات زیر کدام قضیه محسوب می شود؟

- ۱- مکن ای صبح طلوع
۲- کاش مهر را پایان نبود.
۳- عمل صالح مورد رضای خداوند است.
۴- با نیکان هم نشین شو

۴-۱۰- در کدام مورد، هر دو عبارت، قضیه حملی است؟

- ۱- ز دانش دل پیر برنا بود-دل در کسی میند که دلبسته تو نیست.
۲- بنی آدم سرشت از خاک دارند-طریق درویشان ذکر است و شکر
۳- اگر دنیا نباشد دردمندیم- نادان را از دانا وحشت است.
۴- دوش مرغی به صبح می نالید- چگونه آدمی هستی

- ۱- الف- نادرست، نمی توان (۰/۲۵) ب- نادرست، تعمیم شتاب زده (۰/۲۵) ج- نادرست، قطعی نیست (۰/۲۵) د- درست(۰/۲۵) ه- نادرست، نهاد (۰/۲۵) و- درست(۰/۲۵)
  - ۲- الف- استقرایی قوی (۰/۲۵) ب- تصادفی (۰/۲۵) تخمین (۰/۲۵) ج- کیفیت (۰/۲۵) کمیت (۰/۲۵) د- کلی (۰/۲۵)
  - ۳- الف- استقرای تمثیلی (۰/۲۵) ب- استقرای تعمیمی (۰/۲۵) ج- استنتاج بهترین تبیین (۰/۲۵)
  - ۴- وجوه اختلاف: زن مانند شکلات کالا نیست(۰/۲۵) زن مانند شکلات خوردنی نیست (۰/۲۵) یا ممکن است شکلات پوشش نداشته باشد و در یخچال نگهداری شود و سالم بماند پس حجاب زن مثل پوشش شکلات نیست.
  - ۵- الف- بررسی فرضیه های علمی (۰/۲۵) ب- تعیین دامنه مصادیق موضوع (۰/۲۵) ج- مطابقت با واقعیت (۰/۲۵)
  - ۶- نمونه ها تصادفی باشند (۰/۲۵) نمونه ها متفاوت بوده و بیانگر همه طیف های مختلف باشد (۰/۲۵) تعداد نمونه ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند (۰/۲۵)
  - ب- جملات بامعنا (۰/۲۵) که درباره چیزی خبر می دهند (۰/۲۵) و می توانیم دوباره صدق و کذب آنها سخن بگوییم (۰/۲۵) مانند: زمین کروی است (۰/۲۵)
  - ۷- الف- استدلال استقرایی (۰/۲۵) ب- سالبه کلیه (۰/۲۵) ج- تمثیل (۰/۲۵) د- مصادیق موضوع (۰/۲۵)
  - ۸- الف- کلی (۰/۲۵) ب- جزئی (۰/۲۵)
  - ۹- الف- انشایی (۰/۲۵) ب- انشایی (۰/۲۵) ج- خبری، در منطق بررسی می شود (۰/۲۵)
- ۱۰- ۱-۱۰-۱ گزینه ۴ (۰/۲۵) ۲-۱۰-۲ گزینه ۲ (۰/۲۵) ۳-۱۰-۳ گزینه ۳ (۰/۲۵) ۴-۱۰-۴ گزینه ۲ (۰/۲۵)